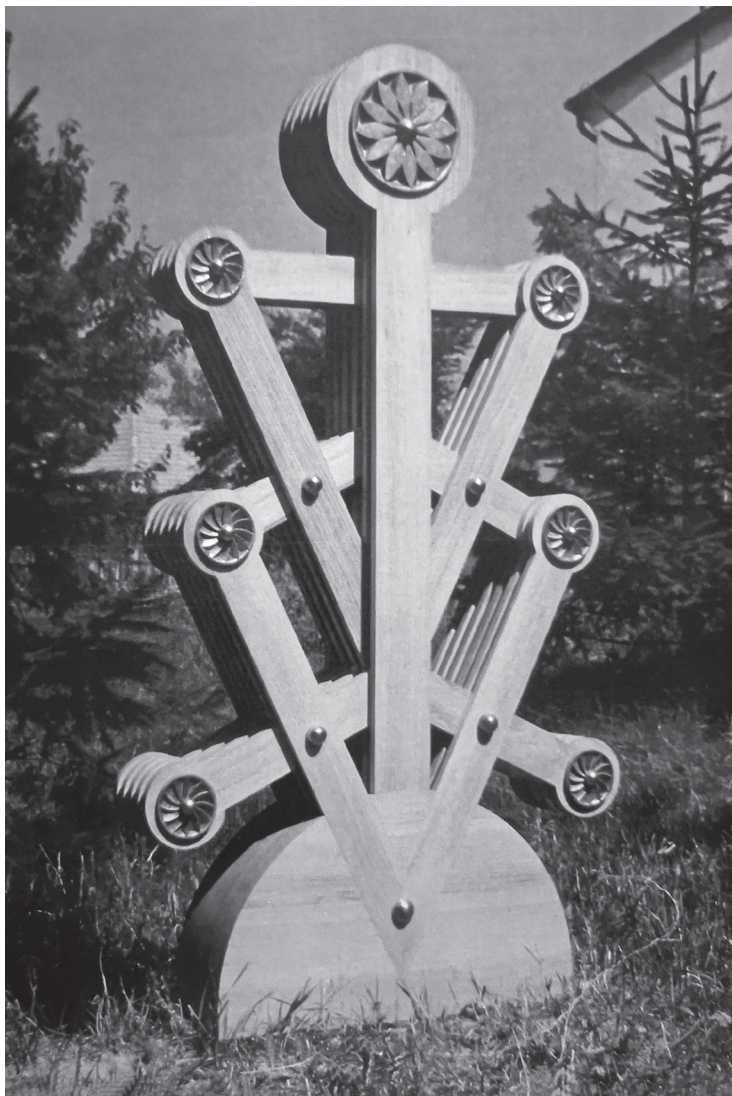

Márkus Béla

Egy értelmiségi népkönyv

... hogy az emlékek mennyire megbízhatatlanok, ám lehet – ha nem galád módra –, csálnak is, erre most a nyolcvanadik életévébe lépő Dohnál Tiborral való ismeretségem részleteinek a reménytelen felidézése ébresztett rá, mert hiába igyekeztem a feledés kútjából felszínre hozni, kimerni az első találkozásunk idejét és helyét, annál tovább, többre nem jutottam, mint hogy alighanem Debrecenben eshetett ez meg velünk, talán valamelyik országos nyári tárlaton, amelyet az 1970-es, 80-as években rendszerint vagy a Kossuth Lajos Tudományegyetem díszudvarán, vagy a Kölcsey Művelődési Központ tereiben rendeztek két évenként, nagy sereggel, jeles alkotókkal – hogy az utóbbiak között ott volt-e a mai ünnepe, azért gyaníthatom, mert a tavaszi és az őszi tárlatokon aligha lehetett jelen, ekkor ugyanis szinte kizárólag a város és a megye művészei mutatkozhattak be új alkotásaikkal – annyi bizonyos, legalábbis az emlékeim szerint, hogy személyes kapcsolat előzte meg (lehetett ez, persze, egyszerű levélváltás is) az *Alföldben* történt „szereplését” 1987 februárjában, amikor is a folyóirat teljes illusztrációs „anyagát”, beleértve a két borítólapon négy oldalát, Ő „prezentálta” emberi alakok vagy természeti tárgyak formázását, portrékat vagy enteriőröket kerülő ceruza-vékony vonalú, egy lendületből fakadó, hangulatot, érzéseket ekképp sugalló, zömmel cím nélküli rajzaival, melyek szabad teret adtak a néző képzeletének, mintegy kitágították azt, hogy akár egy népművészeti motívumot, akár a termékenység Madonna-alakjainak körvonalait, akár a létezés félbemaradt, torzó voltát fedezték fel a hol szabályosan, ám inkább kiszámíthatatlanul kanyargó vonalak játékaiban, mert a játékon volt a hangsúly, az alkotás fakasztotta kedven, túl a művészet megbecsülésén, amelynek alázatos módon példáját adta a debreceni folyóirat 1993-as novemberi számában is, amikor az illusztráció szerzőinek sorában a saját műveit mellőzve annak az Hungária 24 Nemzetközi Képzőművészcsoporthoz a tagjait vonultatta fel, ahová ő maga is tartozott, sőt alapítója és elnöke is – ha az emlékezés ennyire gyatra, gyenge nem volna, szemben a feledéssel, akkor tán ez időre lehetne tennem immár azokat a személyes találkozásokat, amelyek Egerben estek, s amelyek alkalmá Dohnál Tibornak a szellemi-szemléleti irányultságát, elkötelezettségét igazán nyilvánvalóvá tették: a művészt mintegy háttérbe állítva a multidiszciplináris gondolkodó, az önkéntes művészetszervező mutatkozott meg abban, hogy a városhoz amúgy kevés szállal kötődött Nagy László emlékére évente tanácskozásokat szervezett, mintegy az élő hagyományban tartani az akkor már a „kánonból” több irodalomtörténész által kiszorításra ítélt költő életművét, vállalva a vitát is, de e költő munkásságának maradandóságát más, gazdag program-

mal tanúsítva is, melynek résztvevői később, talán a második vagy a harmadik alkalom után kénytelenek voltak tudomásul venni a tanácskozások, találkozások megszakadását, végét, noha lett volna miről beszélni, mit mondani egymásnak, hogy ami akkor abbamaradt, az ne csak évtizedek múltán folytatódjék, például ebben a köszöntésben, amelyik Dohnál Tibor személyéről szólva az életműve előtt is tiszteleg...

Jelek Égről, Földről (1973)